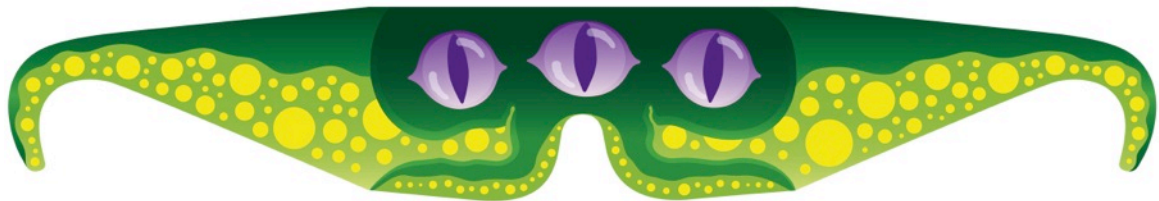
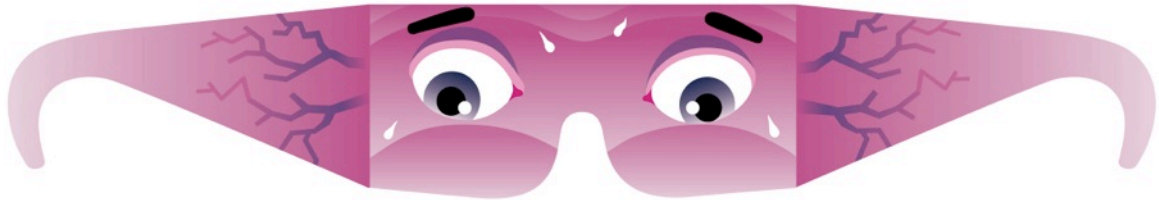

Unga Klara presenterar

PEDAGOGISKT MATERIAL TILL

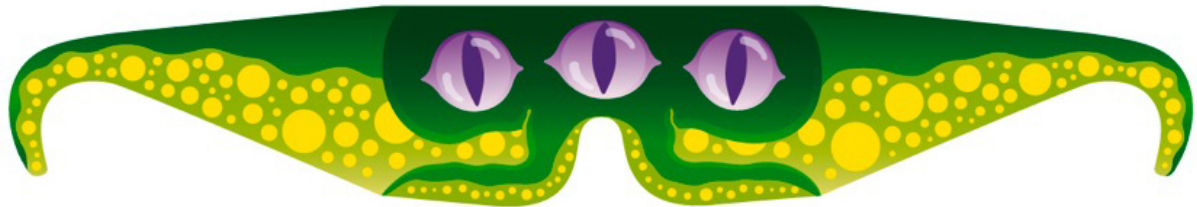

De jag egentligen är

av Erik Uddenberg regi Gustav Deinoff

Spelas uppsökande i skolor runt om i Stockholms län november 2011 – mars 2012

Unga Klara med stöd av Stockholms läns landsting.

Dramatiker: Erik Uddenberg
Regissör: Gustav Deinoff
Text lärarhandledning: Elin Unnerman
Teckningar: Suzanne Osten
Illustrationer: Daniel Bjugård och Frans Carlquist

SAMARBETSPARTNERS
Karolinska Institutet & BRIS, Barnens Rätt I Samhället
Föreställningen genomförs med stöd av Stockholms läns landsting
inom ramen för Hälsopedagogisk kulturverksamhet

www.ungaklara.se

Till dig som är lärare och ska se pjäsen *De jag egentligen är*

Du har fått det här materialet för att du och din klass ska se, eller redan har sett, teaterföreställningen *De jag egentligen är*.

Idén med materialet är att du ska få tips på hur du, tillsammans med din klass kan arbeta med föreställningen och dess tema.

Materialet är uppdelat i tre delar:

Del 1 - Inspirationsmaterial - för lärare

Här finns information om föreställningen, om Unga Klara samt tips och råd om hur du och din klass får en fin teaterupplevelse. Du hittar också boktips och referensmaterial.

Del 2 - Övningar

Här hittar du diskussionsmaterial och övningar som du och din klass kan arbeta med.

Del 2 är uppdelad i ytterligare två delar

- **Del A - Arbete före föreställningen**
- **Del B - Arbete efter föreställningen**

Del 3 – Extramaterial

www.ungaklara.se, www.oppenscen.se

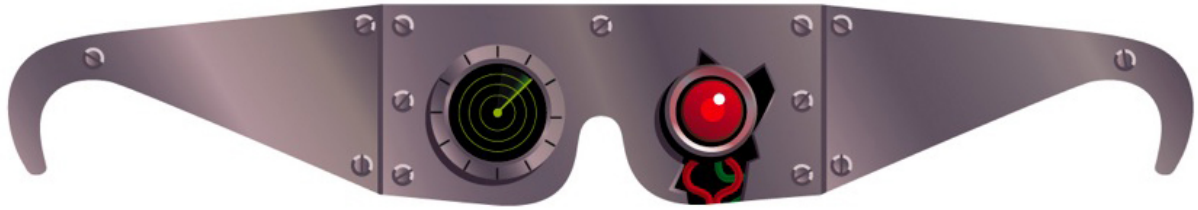
På webbsidorna hittar du extramaterialet till *De jag egentligen är*.

På www.ungaklara.se hittar du fler mer avancerade övningar och inspirationsmaterial direkt knutna till föreställningen.

Öppen Scen, www.oppenscen.se är Unga Klaras teaterscen på nätet. Här finns texter, övningar och improvisationer att arbeta med. Mer information på sidan 13.

Lycka till med arbetet!

**Har du frågor eller feedback skriv till
elin@ungaklara.se**

DEL 1 – inspirationsmaterial

En teaterföreställning i ert klassrum

De jag egentligen är kommer att spelas i ert klassrum. Publiken kommer att sitta i en ring på stolar och skådespelarna kommer att spela inne i ringen. Det är två skådespelare med i föreställningen.

Intervju med Erik Uddenberg (dramatiker) och Gustav Deinoff (regissör). Om föreställningen *De jag egentligen är*.

Vad är det för historia som berättas?

Gustav: Enkelt beskrivet så är det en historia om två tolvåringar som berättar om sina alter egon.

Vad är det för tema pjäsen tar upp?

Gustav: Föreställningen kretsar kring identitet. Men det finns fler ämnen som tas upp. Fantasi är ett.

Erik: Berättande och lek har också en stor del i föreställningen.

Varför skrevs pjäsen?

Erik: Jag skrev pjäsen för att jag blev fascinerad av temat identitet. Jag funderade kring alter egon och vem man är. Jag tänkte mycket på vilka alter egon man har i den åldern... när man är nio till tretton. Och så undrade jag om man kan arbeta med ett tema som identitet på en teater. Och hur man i så fall ska göra det?

Vad hade du för inspiration när du skrev pjäsen?

Erik: Jag intervjuade skådespelarna om vad de hade för fantasifigurer och gestalter när de var yngre. Och så använde jag egna minnen från den åldern. Sen hade jag också barnkultur som inspiration: filmer, böcker, Maria Gripe, X-men och Spindelmannen. Inte för att allt syns så tydligt i pjäsen, men det har varit inspiration.

Vad hade du för inspiration till uppsättningen av pjäsen?

Gustav: Jag tänkte på möjliga identiteter som man kan ha. Och den lekfullhet som alla identiteter ger. Och så ville jag att barnen som ser föreställningen ska få känna att de är med. De ska känna att de är involverade i föreställningen genom bra teaterberättande och lekar och övningar.

Varför är det viktigt att pjäsen spelas?

Gustav: För det första är det alltid viktigt att teater spelas. Speciellt ute på skolor där man möter många av dem som inte har hittat till teatern av olika anledningar. Just den här pjäsen är viktig för att den handlar om viktiga ämnen. I texten och genom övningar så säger vi till barnen att det är okej att vara allt det man är och allt man vill vara.

Erik: Förhoppningsvis ger vi barnen självförtroende i sina fantasier, och ger dem möjlighet att reflektera över hur olika och stort livet är. Och en upplevelse av att vara så delaktig i en föreställning.

Är det någonting annat som ni tycker att de som ska se föreställningen ska veta?

Erik: Att det inte är en klassisk historia. Det är två personer som berättar många olika historier.

Gustav: Man kan också veta om att publiken kommer att delta i föreställningen. Skådespelarna gör lekar och övningar med publiken. Men det är kravlöst och lekfullt.

Hälsopedagogik

Föreställningen *De jag egentligen är* ingår i Unga Klaras Hälsopedagogiska kulturprojekt som genomförs med stöd av Stockholms läns landsting. Syftet med projektet är att med teaterns hjälp skapa dialog om angelägna frågor för att stärka den psykiska hälsan för barn och unga.

Föreställningen handlar om identitet och vill stimulera barnen till att plocka fram sina egna berättelser och identifikationsgestalter. I föreställningen görs det med hjälp av teaterlekar, improvisationer och fantasiövningar knutet till elevernas egna associationer. Genom att träna sig i att möta och hantera livets frågor tillsammans kan man få syn på sig själv och på andra ur nya perspektiv.

I projektet samarbetar Unga Klara också med Karolinska Institutet, Avdelningen för folkhälsovetenskap, samt BRIS, Barnens Rätt I Samhället.

De jag egentligen är – en teaterföreställning om identitet

Identitet kan vara knepigt att beskriva. Snabbt förklarar man identitet ”den du är”. Det är när man går vidare och börjar fundera på vem man verkligen är som det blir svårt. Det är så många faktorer som gör dig till just du. Det handlar om vänner, kollegor, samhället, skolan, arbetet, uppväxten... och så vidare...

Barn i tio till tolvårsåldern är mitt inne i sitt identitetsskapande. Det är utmärkt att pausa verkligheten en stund, titta på föreställningen och prata lite om hur det känns efteråt. Vissa känner massvis, andra känner ingenting (säger de i alla fall).

När du och dina elever ser föreställningen påbörjas med största sannolikhet en process i er. Processen fortsätter när ni efteråt pratar och gör övningar. Ni börjar väcka frågor, medvetet eller omedvetet, om vilka ni identifierar er med, vem i gruppen ni påverkas av och hur ni förhåller er till andra människor. Ni börjar reflektera över er själva och andra. Ni blir på så vis lite, lite klokare på vilka ni själva är.

Det här är Unga Klara

Den här texten kan du dela ut till dina elever.

Unga Klara är en teater som startades 1975 av Suzanne Osten.

Suzanne Osten är regissör på Unga Klara.

Hon tycker att barn och unga behöver få se lika bra teater som vuxna får.

Unga Klara vill göra teater om viktiga ämnen. Ofta handlar teaterföreställningarna om saker som man inte riktigt vågar prata om. Till exempel lögn, föräldrar, mobbing och skilsmässor.

Innan man börjar repetera en pjäs på Unga Klara undersöker man noggrant ämnet man ska göra föreställningen om. Man pratar med barn och ungdomar om vad de tycker och barn och ungdomar får komma och titta på repetitioner. Man gör så för att man tror att samtal med barn och ungdomar gör föreställningen bättre.

Det är viktigt för Unga Klara att publiken får säga vad de tänker och tycker när de sett en föreställning. Därför träffar Unga Klara gärna publiken efteråt. Ibland pratar man om vad man har sett, men ofta får publiken göra egna teaterscener.

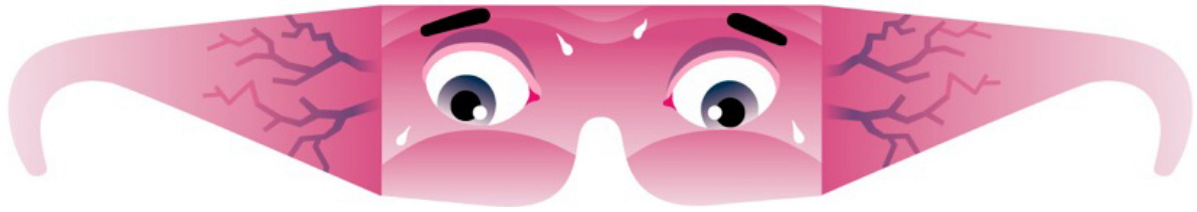
Unga Klara vill att teatern ska utvecklas och bli bättre. Därför försöker Unga Klara hela tiden komma på nya sätt att göra teater på.

Unga Klara vill att teater för barn ska bli lika viktig som teater för vuxna.

En fråga till dig från Unga Klara:

Vad tycker du att Unga Klara ska göra teater om? Vilka ämnen är viktiga för dig?

Mejla ditt svar till elin@ungaklara.se

Några tips för att få en så bra och innehållsrik teaterupplevelse som möjligt

Innan föreställningen

Innan föreställningen vet varken du eller barnen så mycket om vad som ska hända. Vissa kanske har förväntningar, andra är lite undrande. Prata om vad teater är och om vad föreställningen ni ska se ska handla om. (Övningar till detta hittar du i övningsdelen.)

Under föreställningen

Se föreställningen lärare och elever tillsammans. Delta i övningarna som görs under föreställningen. Att du som lärare är med i övningarna ger dig material till efterarbete och gör dig mer medverkande i gruppen.

Efter föreställningen

När man har sett en teaterföreställning kan man vara fylld av tankar och känslor. Om ni tillsammans i gruppen pratar om upplevelsen och gör övningar kan frågetecken rätas ut och upplevelser komma i dagen. Ett efterarbete är alltså ett sätt att svara på frågor om föreställningen, ett sätt att få reda på vad gruppen tänkte och tyckte och ett sätt att förlänga upplevelsen. (Övningar till efterarbete hittar du i övningsdelen.)

TIPS, LÄSNING OCH REFERENSMATERIAL för DE JAG Egentligen är

Böcker

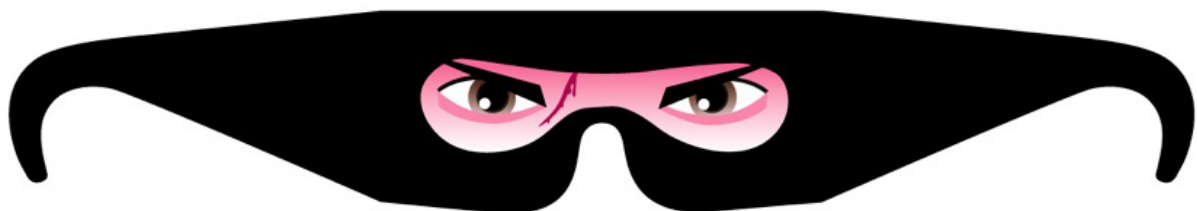
- *Den lekande Människan*, Lars-Erik Berg, Studentlitteratur
- *Det sokratiska samtalet*, Ann S Philgren, Studentlitteratur
- *Samtal med barn och ungdomar – Erfarenheter från arbetet på BRIS*, Petter Iwarsson, Gothia Förlag
- *I gränslandet mellan scen och publik, nycklar till teater – med drama som metod*, Jeanette Roos Sjöberg, Dalateatern
- *Mina meningar*, Suzanne Osten, Gidlunds Förlag
- *Tordyveln flyger i skymningen*, Maria Gripe, Bonnier Carlsen

Webbsidor

- Unga Klara: www.ungaklara.se
- Öppen Scen: www.oppenscen.se
- BRIS, Barnens rätt i samhället: www.bris.se
- Karolinska institutet: www.ki.se

Filmer

- *Avatar*
- *X-men*

DEL 2 – ÖVNINGSDELEN

Först och främst...

Tänk på materialet som en handledning. Inte som en regelbok. Plocka bland övningarna som du vill eller gör dem i den ordning de står i.

Du är fri att ändra och modifiera övningarna som det passar dig.

Del A

Arbete innan föreställningen

Rita bilder – Vem är jag

Det här är en uppgift att göra både före och efter föreställningen.

Syfte: Barnen får tänka kring vilka de är och vad som gör dem till egna personligheter.

Saker: Penna, papper och någonting att färglägga med (tex kritor, tuschpennor, akvarellfärg)

Hur man gör: Be barnen rita och måla var sin bild som visar vem de är.

Sätt upp bilderna som en konstutställning.

Tips: Om någon behöver fler instruktioner så kan du be barnet fundera kring sina egenskaper, utseende, saker han/hon tycker om, intressen mm.

Mindmap på tavlan – om teater och förväntningar inför föreställningen

Syfte: Att se vad barnen tänker och tycker om teater. Samt vad de har för förväntningar inför föreställningen.

Saker: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Hur man gör: Skriv TEATER mitt på vita/svarta tavlan. Fråga barnen vad de tycker teater är. Skriv det barnen säger runt om TEATER.

Samtala om vad ni skrivit på tavlan.

Förslag på frågor:

- Prata gärna om vad barnen har för tankar om teater. Fråga barnen om de har sett någon teaterföreställning förut och hur de upplevde det.
- Fråga också om de har några förväntningar på föreställningen som ni ska se. Förklara att det är en föreställning som spelas i ert klassrum.

Ni har nu tillsammans skapat en bild av vad teater kan vara och innehålla. De som inte vet så mycket om teater får mer kunskap.

Samtal om identitet

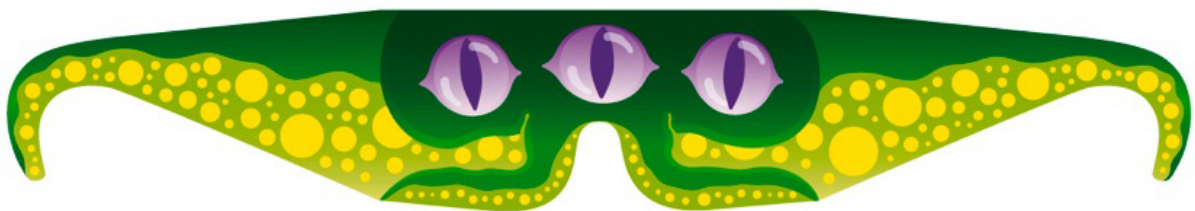
Syfte: Att börja fundera på vad identitet är.

Saker: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Hur man gör: Samtala om vad identitet är och hur man blir den man är. Skriv gärna på tavlan. Prata fritt eller använd frågeställningarna nedan.

Frågeställningar för identitet:

- Vad är identitet?
- Vad gör dig till den du är?
- Kan man förändras? Hur då?
- På vilket sätt blir du påverkad av andra? När är det bra och när är det dåligt?
- Kan man vara olika personer? Tex en person i skolan och en annan hemma hos sin familj?

Del B

EFTER FÖRESTÄLLNINGEN

Rita bilder – Vem är jag

Det här är en uppgift att göra både före och efter föreställningen.

Syfte: Barnen får tänka kring vilka de är och vad som gör dem till egna personligheter.

Saker: Penna, papper och någonting att färglägga med (tex kriter, tuschpennor, akvarellfärg)

Hur man gör: Be barnen rita och måla var sin bild som visar vem de är.

Sätt upp bilderna bredvid de bilder som gjordes innan föreställningen. Se om det är någon skillnad på bilderna.

Tips: Om någon behöver fler instruktioner så kan du be barnet fundera kring sina egenskaper, utseende, saker han/hon tycker om, intressen mm.

Runda

Syfte: Alla får komma till tals och säga sin åsikt.

Saker: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Hur man gör: Låt varje barn få säga en sak de tänkte på i föreställningen. Vad som helst. Skriv allt på tavlan/pappret.

Samtala om det som står på tavlan/pappret. Prata fritt eller använd frågeställningarna:

- Var det någonting i föreställningen som du tyckte speciellt mycket om? Vad? Vad var det som gjorde att du tyckte om det?
- Var det någonting i föreställningen som du inte förstod? Vad? Fundera tillsammans på det som eleverna inte har förstått.

Tips: Låt alla få säga sin åsikt utan att någon annan kommenterar. Berätta för barnen att det inte finns rätt eller fel i deras åsikter kring föreställningen. Det är en konstupplevelse och man kan tolka en konstupplevelse på många olika sätt.

Vilken scen kommer du ihåg?

Syfte: Att prata om vad som hände i föreställningen och vad barnen tycker om det.

Saker: Penna, papper.

Hur man gör: Låt barnen arbeta i grupper och tolka scener som de kommer ihåg.

Välj ett av följande alternativ för att göra grupperingarna:

1. Låt barnen säga vilka scener de kommer ihåg och gruppera dem därefter.
2. Dela in barnen i grupper och låt dem i grupperna prata ihop sig om en scen som de vill arbeta med.
3. Skriv scenerna här nedan på A4-papper och placera ut papperna i rummet. Be barnen ställa sig vid den lapp som representerar den scen de gillade bäst. De som står vid samma lapp bildar en grupp.

Exempel på scener att arbeta med:

- **Zlatan hälsar på**
(Zlatan hälsar på ett barn)
- **Fiskesajten på nätet (Ove 55)**
(Barnet som låtsas att det är en 55-årig man för att fråga frågor om flugfiske på ett community¹ på nätet)
- **Barnet och smörkolan**

¹ Community = mötesplats på nätet

(Barnet som skriver en historia om att det ligger i en baklucka och är så trött och hungrigt att det håller på att dö. Barnet får en smörkola att suga på. Tack vare den överlever det.)

- **Drömmen som blev sann: om att ha vänner**

(Barnet som har haft en dröm som blev sann. Barnet hade inga vänner men drömde att det hade det. När familjen flyttade fick barnet vänner.)

- **Ödehuset**

(de två ödehusen)

Låt grupperna prata om vad som händer i scenen. Låt grupperna göra var sin staty om sin scen. Visa statyerna för varandra. Prata om vad statyerna visar. (Förklaring på hur man gör statyer, se nedan)

Alter Egon - statyövning

Syfte: att få gestalta sina tankar.

Saker: ---

Hur man gör: Be barnen tänka på följande:

"Har du någon gång låtsats att du var någon annan? I så fall vem?"

Låt barnen göra en staty av sitt fantasi-jag.

Tips: För vissa kanske detta är en läskig övning. De kanske inte vill tala om eller visa vem de låtsats eller fantiserar om att de är. Be dem gestalta någon som de skulle vilja vara.

Hur man gör statyer

En staty är en stillbild. De som ska vara med i statyn positionerar sig så att allas kroppar tillsammans skapar en tydlig bild av det önskade motivet. Statyer kan självklart bestå av bara en människa.

Tips: De som ska göra statyn kan tänka att de är ett fotografi.

Fler övningar finns www.oppenscen.se Där finns även texter och improvisationsövningar.

ÖPPEN SCEN – ett teaterforum på nätet om världens viktigaste ämnen

www.oppenscen.se

Öppen scen är, kort beskrivet, Unga Klaras arbetsmetodik översatt till nätet. Det betyder att webbsidan är ett forum där Unga Klara samtalar med barn och unga genom teaterns uttryck. På www.oppenscen.se finns övningar och scener som kan laddas ner, övas på, filmas och läggas upp på sidan igen. Konstnärlig personal på Unga Klara tittar på filmerna och ger feedback.

Öppen Scen är en del av Unga Klaras treåriga projekt om uppfostran.

Du kan ge information om Öppen Scen till dina elever så kan arbeta på egen hand. Eller så kan ni tillsammans arbeta med det i klassrummet.

Hur kan du använda Öppen Scen i ditt klassrum?

Det finns flera sätt att arbeta med övningarna. Här är några förslag.

Samtal

Syfte: Att få veta vad andra människor tycker och tänker. Att våga föra fram sina åsikter.

Saker: stolar i en ring, en text från www.oppenscen.se

Exempel på text: *Övning 6 – jag är jag därför att...* eller *Övning 12 –nån annan*

Hur man gör: Välj ut en text från Öppen Scen som ni vill arbeta med. Sätt er i en ring på stolar. Läs tillsammans igenom texten.

Börja samtalet!

Om samtalet går trögt kan ni göra en Runda (se sid 9) där alla får säga någonting om texten eller svara på en frågeställning. Välj en frågeställning du tycker passar med texten.

Prova att samtala både i större och mindre grupper.

Rollspel

Syfte: Att få prova att vara någon annan. Att föra fram åsikter. Tala inför grupp.

Saker: stolar i en ring, en text från www.oppenscen.se

Exempel på text: *Övning 11 - mötet*

Hur man gör: Välj ut en text från Öppen Scen som ni vill rollspela kring. Sätt er i en ring på stolar. Läs texten tillsammans. Låt alla få en stund att tänka ut en roll de vill vara i rollspelet. Alternativt har du som ledare tänkt ut roller till alla. Du som ledare bör också ha en roll. Låt alla presentera sig som sin roll. Bestäm en situation. Presentera situationen ni är i och låt alla roller komma med sina åsikter. Om det går trögt kan du ge elever/roller åsikter som de ska argumentera för. Rollspela en stund. Prata om rollspelet efteråt.

Gestalta

Syfte: Att få uttrycka sig. Prova teater.

Saker: En text från www.oppenscen.se

Exempel på text: *Övning 7 – besökaren* eller *Övning 8 – blanda och ge*

Hur man gör: Dela in eleverna i grupper och ge dem den text de ska arbeta med. Läs igenom texten. Fundera kring vad texten handlar om. Börja improvisera! Öva. Visa upp för varandra.

Tips: Be grupperna klargöra de tre V:na.

Vem – vem är vem i scenen.

Var – var utspelar sig scenen

Vad – vad händer i scenen

